

**MAQAA ABBAA KAN ILMAA KAN AFUURA QULQULLUU WAAQA
TOKKO AMEEN!**

**YAA'II MOORAA JIT TAJAAJILA AFAAN OROMOO MANA KIRISTAANAA
D/N/Q/GABRI'EELITTI SEENAA HUNDEEFFAMA XOOFUO WAREEGAMAA
QULQULLUU GIYOORGISII**

MAQAA ABBAA KAN ILMAA KAN AFUURA QULQULLUU WAAQA TOKKO AMEEN!

XOOF OO GIYOORGISII

“Waaqni Samii Ni Mijeessati, Nuti Garboonni (Ijoolleen) Isaa Kaanee Ni Hojjanna.” kit. Nah. 2²⁰

Yeroo jalqabaaf Inistitiyuutiin Teeknoolojii Jimmaa hojii baruu fi barsiisuu kan eegale bara 2004 ALI tti ta'uunsaa ni beekkama. Tajaajilli Afuuras baruma kana Waldaan Qulqulloota gama Yaa'ii Mooraan tajaajila gara garaa M/K/F/S/Q Gabri'eelii Jimmaatti barattootta maraafu iddoo tokkootti Afaan Amaariiffaatin kennuu eegale. Haa ta'u malee, barattoonni hedduun sababa Afaan Amaariiffaa hin dandeenyeef erga Koorsii tokko Afaan Amaariiffaatin baratanii booda, koorsii lammaaffaan akka afaan danda'aniin (Afaan Oromoon) kennemuufiif gaaffii isaanii Waldaa Qulqullootaf dhiyeessan, qaamoonni baay'een gama Waldaa Qulqullootan, jaalachuu baatanis Gaaffii sirrii ta'uu waan beekaanif heyyamuun barsiisuu eegalan. Haallii heyyamichaa garuu, 'Koorsiin yaa heyyamamuuf, tajaajilli kaan garuu waan yaadamuu miti' jedha ture. Sana boodas gaaffiin barattoota kanaa garuu, guyyaa tokkoof osoo adda hin citin ittuma fufuun Koorsii cinaatti tajaajiloota akka: lallaba wangeela, qo'annaa faaruu, waarii ogummaa, Leenjii Barsiisummaa, Tajaajila kutaalee adda addaa fi kkf Imimmaan waliin gaafachaa turan. Sababuma gaaffii akkanaa baay'isaan qofaaf obboloota hedduu jibbuu fi jibbisiisuun shira fi Xaxaa gara garaa hanga Abdii kutachiisutti fi Mana Kiristaanaa irraa Hanbisuutti irratti raawwatamaa ture. Haaluma kanaan Koorsii barachaa, tajaajila biraaf wal'ansoo wal qabaa umurii waggaa lamaa lakka'ame. Sababa gidiraa raawwatamaa jiru kana arganiif obboloonni hedduun duubatti deebi'uun callisuu filatan, kana malees sababuma kanaan mana Kiristaanaa gadhiisuun kan bahan illee baay'eedha. Haaluma kanaan turtii waggaa lamaa booda, karaa al-kallattiitin Obboloota Xoofoo Sillaaseen wal-qunnamuun haasa'uun eegalame, haala kanaan wal gahuun iillee heyyamamaa hin turre. Akkuma manguddoon keenya "Qorichi guyyaa isaa malee hin buqqa'u" jedhan mudde barri 2006 ALI gahe. Obboloonni baay'een wal gahuun Xofoon akka hundaa'uu qabu irratti walii galuun guyyaa isaa murteessuun waan Xofoof barbaachisu walitti funaanun gammachuun gargar deeman. Xofoon filatames kan gaaddisa isaa jalatti yeroo hunda walitti qabamnu Q/Gabri'eelii ture. Mudde 19, 2006 ALI tti Xoofoo fi Hibistii Xofoof barbaachisuu qopheessuun guyyuma kana sa'aatii 11:00tti wal ga'ame. Ta'ulle wanti martuu haala eeggame hin turre. Qorumsii ture, 'Xofoof Gaggeessuu hin dandeessan' kan jedhu ture. Akkuma jedhanis dhorkuuf duubatti hin jenneeti, hojiitti hiikan. Xoofoo fi Hibistiin qophaa'es sagantaan hafuun Imimmaan dhugaa waliin Harka qalleeyyiif adda qooddame. Mariin obboloota Xoofoo Sillaasee Mooraa guddaa waliin cimsuun itti fufame, marii baay'ee booda Xoofoo wal fakkaata akka ta'uu qabuu walii galuun gaafa Amajjii 07, 2006 ALItti (Qulqulluu Sillaasee) obboloota Xoofoo Sillaaseetin wanti barbaachisu

martuu qophaa'ee (Xooffoo fi Hibistii, faaruu, LallabaWangeela, fi kkf) haala bareeda ta'een sagantichi gaggeeffamuun xumurame. Kana booda, Waldaan Qulqulloota gidduu galuun Xooffoo Sillaasee ta'uu hin qabuu jechuun kan biraa ta'uu qaba malee jechuun baay'ee oori'an. Maaliif akka ta'e garuu Rabbii qofatu beeka. Kan duraan Xooffoon hin danda'amu jedhan amma garuu, waan tole jedhan fakkaatuuti, 'Xooffoo biraa ta'uu qaba' jedhan. Obbolloonnis hunduu Obboloota Xooffoo Sillaasees dabalatee wal gahuun erga mari'atanii booda, maqaan Rakkoo hin qabu jechuun walii galame. Sana boodas, maqaa Waaqayyoos, kan DubrooMaariyaamis, kan Ergamootas, kan Qulqulloota hundumaa barreessuun kadhannaa abbootin carraan Kaafamuun Wareegamaa Qulqulluu Giyoorgisii filatame ykn carraan fide. Kanuma irraa ka'uun, **XOOFFOO GIYOORGISII** jechuun yeroo Jalqabaaf **Gurraandhala 23, 2006** ALI tti addaa ba'ee maqaan moggaafamuun **Bitootessa 23, 2006** akka fedhaa fi Jaalala Waaqayyootti hundeeffamee tajaajila isaa tokko jedhee eegale. Yeroo jalqabaaf tajaajila eegalus kutaalee akka mana galmee, kutaa faaruu, kutaa barumsaa fi leenjii, kutaa hiikkaa, kutaa baachii fi miseensaa, kutaa misoomaa faa of jalaa qaba ture. Wanti guddaan ka'umsa walii galtee dhabuu yaa'ii mooraa fi Xooffoo gidduu ture haalaa itti waammamaa ykn caasaa waldaa Qulqullootati. Xooffoon itti waammamni koo "yaa'ii mooraaf yaa ta'u" jetti, Waldaan immoo "lakkii itti waammamnikee Kutaa barumsaafi" jedhaan ture. Sababni Xooffoon kallattiin itti waammamnikoo yaa'ii mooraaf yaa ta'u jettuuf waan biraaf osoo hin taane tajaajila bal'aa maatii Waaqayyoo kanneen afaan Amaariiffaa hin dhageenyeeffi Afaan Oromoon tajaajilamuu barbaadaniif bal'inaan laachuu qofaaf ture. Hamma feetee wal'aansoo kana keessa teessullee tajaajila gaarii fi bareeda laachaa turte. Turtii kana keessatti namoota hedduus dhabneerra, gootota Amantaa hedduus arganneerra. Akkuma jechi isaa "...kan dhiiban ni dhiibbamu..." jedhu, Xooffoon keenyaa gidiraa fi qorumsa hedduuf osoo harka hin laatin guddinni ishee dabalaa deemera. Keessumattiyyuu, Xooffoon keenya Qorumsoota bara 2008 ALI tti Dabarsite dubbatani fixuudhaf illee nama dadhabsiisa. Sababoota qorumsoota kanaas Caasaan waldaan tajaajila afaan Oromoon kennamuuf baasee maqaa "liyyuu liyyuu qo'aanqo'aa" jedhanii iddoo isaaf ta'uu fi kabajaan isaaf ta'uu waan xiqaachaa deemef obbolota hedduu akka itti jabaatani tajaajila kan jabeessan taasise. Akkuma "...mismaarri haguma rukkuttaan itti baay'aatu jabaatu; Kiristaannis hanguma qorumsi itti baay'atu, amantaa issaatti jabaacha deema" jedhamu, halkanii fi guyyaa tajaajilli hafee yeroo hundumaa walgahii taa'uu qofa ta'e. Inniyyuu, marii gaariif osoo hin taane Mormiif. Inni kunimmoo obboloota baay'ee akka mana Kiristaanaa keessa akka bahaniif Daandii Asphaaltii bareechee hojjateef, "...nuti gara mana kanaa kan dhufnu mormii osoo hin taanee, afaan biraa barachuu osoo hin taane, afaan beeknuun barannee fayyina argachuufi" jechuun. Kanumarraa ka'uun obbolloonni baay'ee murtee dhumaa fudhachuuf murteessan. Innis guyyaa hin dagatamneedha seenaa keessattillee guyyaa 08/08/08 BA ture. Guyyaa kan booda ture obbolloonni baay'een Yuunivarsiitii Jimmaa bira tarkaanfachuun Akka guutuu Oromiyaatti barattoota Yuunivarsiitii biroo waliin illee

bal'inaan mar'achuu eegalan. Bara 2009 BA. wiirtuu Jimmaa biras taruun Wiirtuu guddaa waliinis mari'achuun furmanni dhabnaan filannoo lammataa kan ta'e, gara qaama olaanaa mana kiristaanaa kan ta'e qulqulluu Sinoodoositti iyyachuun dirqama waan ta'eef iyyatame. Qulqulluun sinoodoosis waggaa tokko booda Caamsaa 2010 BA. Kophaatti kutaa lallaba Jimmaa faanaa Tajaajillee akka tajaajilamnu murteesse. Eeyyama Q/Sinoodoosi waliin wal-qabachuun phaaphaasii godiina kana kan tahan abbaan keenya abbaan Isxiifanoos “xofoowwan afaan oromoo jiran hundaaf bakka jiraanitti Kutaan mana hojii (Biiron) fi torbee keessaa guyyaan lallaba wangeelaa obdii araaraa irraatti akka kennamuf” jechuun ajaaja dabarsaanin xofoon keenya mana amanta kanatti (M/K/F/S/Q/Gabrii'eelitti) Kutaan mana hojii (Biiron) fi guyyaan wiixataa (dafiinoo) immoo guyyaa lallaba wangeela xofoodhaan akka kennamu ta'uun murta'e. Itti-fufuudhan, tajaajilli xofoowwan afaan oromoo wirtuuwwan hafan sadan irra jiran, kana jechuun mooroo guddiichatti X/Sillaasee, mooroo BCotti X/Q/Yohaannisii, fi mooraa qonnaatti X/Q/Zaraaburuuki waliin tahuun tajaajilli isa durii caalaa cimuun itti fufe. Baruma kanatti tokkummaa xofoowwan kana mataa (Abbaa) ta'ee kan eegu waldaan Sillaasee dhaabate. Xofoon keessan waldaa Sillaasee, akkasummas xofoowwan kappaasii oromiiya hafan waliin ta'uun baruma kanatti leenjii barsiisotaa, Godina addaa Oromiyaa magaala Sabbataa (Alemgenaa) mana amantaa Q\Amaanu'elitti tokko jechuun barsiisota korsii, lallaba wangeelaa, leenjiiwwan kennuu danda'an Oomishaachuu eegaluun amma bara darbeetti marsaa shaniif barsiisota oromiyaa adda addaa irraa Oomishaateera. Waldaa Sillaasee waliin ta'uun deemsa afuura millaa fi konkoolatatin deemu, yeedaloo Yaareed afaan oromiiffatiin aayyaana cuuphaa fi obdii araaraa mana amantaa adda addaa irraatti dhiyeessu, diyaaqonoota, faarfaatoota, akkasummas barreesitoota hedduu mana amantaaf xofoo gumaachuu danda'eedha. Faarfaatoota albeemii basan hedduu oomiishuu fi kitaaba bu'aa xofoo tahe 2, akka waldaatti kitaaba 3 ijoolleen mana amanta afaan dhaga'anin faarfaatanii, dubbiisan firii amantaa isaa gaarii akka busaanif xofoo hojaacha turefi jirudha. Kayyoon xofoo keenyas tahee xofoowwan afaan oromoo hafan hundaa jechaa Q/Paawuloos “eega kan hin amanne akkam tasiisaniit waamu? Kan hin dhageenyee akkamitti amanu?” ROM 10:14 jechuun dubbate bu'uura taasifachuun, namni hundi afaan isaatiin baratee, amanuudhaan Waaqayyoo isaa isa uume beekke waqeessuudha, mootummaa samiitif akka of qopheessu taasisuudha. Akkasumas bakkuma kanatti abbaan keenya qulqulliichi paawuloos “nama Ayihuudi fi nama Giriikii gidduu garagaarumman hin jiru; waaqni tokko waaqa hundaati” ROM 10:12 akkuma jechuun dubbate wa'ee mana amantaa ana qofaatu beeka, manni amanta anan malee hin bareeddu fi jechoota “ana, ana” jedhan balleessuudhaan manni amantaa qaama kiristoos tatee qulqulluu fi mana nama amanee, cuuphamee dhufee hunda tahuu ishii barsiisuudha. Xofoon keenyaa baroota kana hunda osoo harka hin laatin gargaarsa Waaqayyoo fi wareegamaa isaa qulqulluu Giyoorgisiitin har'a kabaja hundeeffama waggaa 10ffaa ishee kabajachaa jirti. Egaa obbloonni kaleessa aarsaa kana hunda kaffaluun kan nutti laatan nutihoo akkamiin dhaloota boorii

haa dhaalchisnuree? “... seenaa dabsuun salphaadha, seenaa qajeelchuun garuu aarsaa nama kaffalchiisa...” kanaaf yaa obboloota keenya, yaa saba waaqayyoo, waamamuuf qofa osoo hin taanee filatamuuf haa hojjannu.

**YAA’II MOORAA INSTITUTE TECHNOLOGY JIMMAATTII SAGANTAALEE
X/W/Q/GIYOORGISII**

1.SAGANTAALEE TORBEE KEESSAA			
T/L	GUY YAA	GOSA SAGANTAALEE	SA’AATHI
1.	Wiixata Ganama Wiixata Galgala	Barumsa bakka bu’iinsaa Barumsa Galgalaa (sark)	12:00-1:00 11:00-12:30
2	Kibxata Ganama Kibxata Galgala	Barumsa bakka bu’iinsaa Faaruu	12:00-1:00 11:00-12:30
3	Roobii Ganama Roobii Galgala	Kadhannaa Torbee Marii Koree Guutuu	12:00-1:00 11:30-12:30
4	Kamisa Ganama Kamisa Galgala	Barumsa bakka bu’iinsaa Barumsa GI’IIZ fi Abinnatii Afaan Oromoo	12:00-1:00 11:00-12:30
5	Jimaata	Barnoota jireenyaa fi marii koree xixiqqaa	11:30-12:30
6	Sanbata Duraa Ganama Sanbata Duraa Guyyaa	Tutorial Faaruu	3:00-6:00 6:00-8:00
7	Dilbata Ganama Dilbata Galgala	Koorsii Barumsa Gaabbii	4:00-6:00 11:30-12:30
2.SAGANTAA JI’AA			
1	Guyyaa 23	XOOFOO W/GIYOORGISII	11:00-12:30
2	Guyyaa 05	XOOFOO ABBA GAABBII	11:00-12:30
	-	Warii Ogummaa	11:00-2:00

3.SAGANTAALEE WAGGAA

1. BAGA NAGAAN DHUFTAN (WEL COME)	2. NAGAAN GALAA (WEL GO)
2. KABAJA AYYAANOTAA WAGGAA	4. YAA'II AFUURAA GUDDAA

4.SAGANTAALEE DABALATAA

1.LEENJIWWAN AKKA BARBAACHISUMMAA ISAATTI

2.XOOFOWWAN AKKA GAREE GAREETTI fi.k.k.f

KOREELEE XOOF OO 12n

1. MANA GALMEE	7. KUTAA BARUMSAA
2. KUTAA FAARUU	8. KUTAA OGUMMAA
3. KUTAA MISOOMAA	9. KUTAA TO'ANNAA
4. KUTAA MISEENSAA	10. KUTAA LEENJII
5. KUTAA QABEENYAA	11. KUTAA HIIKAA
6. KUTAA BAACHII	12. KUTAA GOCHAA GAARII

Ayyaana eebbaa nuuf haa tasiisu

Galanni Waaqayyoof deessu isaa giiftii keenya qulqulleetti Maariyaamif, ulfaata fannoo isaaf haa ta'u.

Obboloota koo: XOOF OO GIYOORGISII maraaf

Obboleessa Keessan: Dn Caalaa Abdiisaa fi Dn Naadew adeenaagirachew.

